

Dosarul nr.2ra-785/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Jud: A. Miron)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

8 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup”

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Frunză împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” cu privire la anularea ordinului de concediere, obligarea efectuării modificării în carnetul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și compensației în locul restabilirii la muncă, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” și s-a menținut hotărârea din 26 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 13 septembrie 2016 Iurie Frunza a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” cu privire la anularea ordinului de concediere, obligarea efectuării modificării în carnetul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și compensației în locul restabilirii la muncă, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că în baza ordinului nr. 30 din 1 iunie 2016, a fost angajat la Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” în funcția de recepționist superior pe un termen de 1 an, cu termenul de probă 2 luni.

Astfel reclamantul a susținut că la aceeași dată, între părți a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 30, potrivit căruia dânsul și-a asumat respectarea obligațiilor prevăzute la art. 9 alin. (2) Codul muncii, a normelor disciplinei în cadrul companiei și securitatea muncii în timpul lucrărilor, să protejeze averea, bunurile materiale mobile și imobile în timpul lucrărilor, să perfecționeze continuu în

domeniul activității sale, să respecte subordonarea în cadrul structurii companiei și normele de confidențialitate.

Iurie Frunza a menționat că prin ordinul nr. 30/sd din 5 august 2016 a Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup”, a fost concediat, fiind invocat drept temei, potrivit înscrisului din carnetul de muncă, art. 86 alin. (l) lit. h) și k) Codul muncii.

Reclamantul a specificat că pe parcursul activității sale a respectat obligațiile de serviciu și nu a admis încălcări, fapt confirmat prin lipsa sancțiunilor disciplinare, la fel, nu au fost efectuate anchete de serviciu, și respectiv, nu au fost solicitate explicații scrise referitor la comiterea faptelor ilegale.

Totodată reclamantul a notat că, potrivit contractului de muncă și situației de fapt, nu a fost responsabil nemijlocit de valori bănești sau bunuri materiale.

Reclamantul Iurie Frunza a solicitat prin cererea de chemare în judecată anularea ordinului nr. 30/sd din 5 august 2016 a Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” cu privire la concediere sa, obligarea Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” să efectueze modificări în carnetul de muncă cu indicarea temeiului eliberării din serviciu - „demisia din proprie inițiativă” și a datei demisiei – ziua emiterii hotărârii judecătorești, încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” în beneficiul său a salariului pentru absența forțată de la muncă, reieșind din mărimea salariului lunar de 3 300 lei și a primei valabile de 1 700 de lei, încasarea compensației, în locul restabilirii în funcție în mărime de 5 salarii medii lunare și 5 prime variabile, încasarea prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 12 septembrie 2017, Iurie Frunza a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând anularea ordinului nr. 30/sd din 5 august 2016 a Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” cu privire la concediere sa, obligarea Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” să efectueze modificări în carnetul de muncă cu indicarea temeiului eliberării din serviciu - „demisia din proprie inițiativă” și a datei demisiei – ziua angajării la un alt serviciu, 20 februarie 2017, încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” în beneficiul său a salariului pentru absența forțată de la muncă în sumă de 32 500 lei, reieșind din mărimea salariului lunar de 3 300 lei și a primei valabile de 1 700 de lei, încasarea compensației în locul restabilirii în funcție în mărime de 25 000 lei și 5 prime variabile, încasarea prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 7000 lei (f.d. 81).

Prin hotărârea din 26 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Iurie Frunza a fost admisă parțial, fiind anulat ordinul nr. 30 din 5 august 2016 a Societății cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” cu privire la concedierea lui Iurie Frunza. A fost constatat desfacerea contractului individual de muncă nr. 30 din 1 iunie 2016 cu Iurie Frunza din propria inițiativă, începând cu 20 februarie 2017, în temeiul art. 85 alin. (1) Codul muncii și a fost obligată Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” de a efectua modificările de rigoare în carnetul de muncă a lui Iurie Frunza, cu indicarea temeiului eliberării din serviciu - demisia din proprie inițiativă și a datei demisiei - 20 februarie 2017. A fost obligată

Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” să achite în beneficiul lui Iurie Frunza salariul pentru lipsa forțată de la muncă pentru perioada 5 august 2016 - 20 februarie 2017 în sumă totală de 21 450 de lei, compensația bănească în locul restabilirii la muncă în mărime de 3 salarii medii lunare în sumă totală de 9 900 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 6 600 de lei, precum și cheltuielile de judecată suportate pentru asistență juridică în sumă 5 000 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse, ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup”, fiind casată hotărârea din 26 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Iurie Frunza a fost respinsă ca nefondată (f.d. 134-142).

Prin decizia din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Iurie Frunza, fiind casată decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și remisă cauza la rejudecare în instanța de apel, deoarece nu a fost stabilit care anume atribuții sunt incluse la funcția de recepționist superior și care obligații au fost nerespectate/încălcate de către salariatul Iurie Frunza (f.d. 158-167).

La 28 noiembrie 2018, prin decizia Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup”, fiind menținută hotărârea din 26 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.206-210).

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au reținut că din explicațiile participanților la proces, temeiul de fapt pentru concedierea lui Iurie Frunza a servit refuzul acestuia de a semna contractul de răspundere materială deplină (f.d.23, 24), precum și constatarea în depozit a surplusului de bunuri materiale și anume, vopsea, în cantitate de 1040 kg.

În acest sens, instanțele au constatat că lui Iurie Frunza nu i-au fost transmise în gestiune printr-un act de primire-predare valorile materiale, care se aflau în depozit.

Mai mult, instanțele au stabilit că din contractul individual de muncă nr. 30 dinn 1 iunie 2016, nu rezultă cert și fără echivoc obligația lui Iurie Frunza de administrare a valorilor materiale. Totodată conform pct. 1.1 din contractul individual de muncă, rezultă că atribuțiile postului sunt prevăzute în fișa-postului, anexă la contractul individual de muncă, care pe parcursul examinării cauzei nu a fost prezentată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup”, iar drept consecință, instanțele au concluzionat că Iurie Frunza nu avea drept obligație de administrare a valorilor materiale.

La 11 decembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 211).

La 19 februarie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup”, a depus recurs împotriva deciziei din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare.

Recurentul Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” în motivarea recursului, a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Astfel recurentul a menționat că prin decizia din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost remisă cauza la rejudecare, deoarece instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 118 alin. (39 art. 130 alin. (1), (2) Codul de Procedură Civilă.

Recurentul a specificat că Curtea de Apel Chișinău la examinarea cauzei nu a ținut cont de toate aspectele indicate de instanța de recurs în decizia adoptată. Totodată recurentul a notat că instanța de apel la examinarea cauzei a încălcat direct prevederile art. 118, 130, 241, 372 și 373 Codul de Procedură Civilă și eronat nu a luat în considerație specificul situației de fapt și de drept a cazului.

Suplimentar, recurentul a notat că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului invocat și anume asupra faptului că în perioada de probă, Iurie Frunza nu și-a îndeplinit conștiincios obligațiile de muncă, nu a respectat disciplina muncii, a manifestat un comportament discriminatoriu în raport cu angajatorul, prin admiterea surplusului de marfă, situație care a avut drept consecință pierderea încrederii angajatorului în salariat.

La 25 martie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Iurie Frunza informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 3 aprilie 2019, Iurie Frunza a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup”, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 28 noiembrie 2018 a fost expediat în adresa părților la 11 decembrie 2018 (f.d. 211) însă conform copiei plicului se confirmă faptul că recurentul a recepționat decizia instanței de apel la 22 decembrie 2018 (f.d. 226).

Suplimentar, instanța de recurs reține că decizia Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la 13 decembrie 2018.

Astfel, în atare situație, instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” la 19 februarie 2019 este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei

cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia* (exceptii preliminare), 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, para. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, para. 35; *Miessen*, *ibidem*, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” este formulată în baza art. 432 alin. (1), (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de Procedură Civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (*a se vedea*, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2;

Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecătii nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Edit Tipar Grup” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru